

بررسی تاثیر ترکیبی ویژگی‌های مراحل چرخه عمر بر محافظه کاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

نگین نصری

دانشجوی کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی حکیم طوس مشهد

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی تاثیر ترکیبی ویژگی‌های مراحل چرخه عمر شرکت بر محافظه کاری است. ابتدا پس از بررسی ادبیات چرخه عمر شرکت، متغیرهای اندازه، سن، مخارج سرمایه‌ای، رشد فروش، نسبت سود تقسیمی هر سهم و اهرم مالی شرکت به عنوان ویژگی‌های توصیف کننده مراحل چرخه عمر شرکت تعیین گردیدند. این متغیرها بر مبنای رویه‌های متداول اندازه گیری در ادبیات چرخه عمر شرکت، اندازه گیری شدند. سپس این متغیرهای اندازه گیری شده، استاندارد شده و بر مبنای تاثیر آنها بر محافظه کاری با هم ترکیب و امتیاز ترکیبی Z-SCORE را که بیانگر مرحله ای که شرکت در طی مراحل چرخه عمر خود در آن قرار دارد؛ تشکیل دادند. در نهایت با تعامل قرار دادن این امتیاز ترکیبی Z-SCORE در مدل، به بررسی هدف مذکور پرداخته شد نتایج حاصل از بررسی ۱۳۵ شرکت بین سالهای ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ در بین شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، نشان میدهد که اثر ترکیبی ویژگی‌های مراحل چرخه عمر شرکت بر محافظه کاری مثبت و معنی دار است. این به این معنی است که شرکتهایی که در مراحل بعدی چرخه عمر خود (شرکتهای بالغ) قرار دارند؛ نسبت به مراحل اولیه چرخه عمر خود (شرکتهای در حال رشد)؛ از محافظه کاری بیشتری برخوردار هستند.

کلید واژه ها: چرخه عمر موسسات، محافظه کاری، مدل باسو

۱. مقدمه

مراحل چرخه عمر می‌تواند به عنوان فازهای مجزا و قابل شناسایی تعریف شود که ناشی از تغییرات در فاکتورهای داخلی مانند انتخاب استراتژی، منابع مالی و توانایی مدیریتی و یا فاکتورهای بیرونی مانند محیط رقابتی و فاکتورهای اقتصاد کلان باشد (دیکینسون ۲۰۱۱). بلک (۱۹۹۸) مراحل چرخه عمر را به عنوان جایگزینی برای مشخصه های اقتصادی موسسه تعریف کرد. مرور آثار گذشته نشان دهنده این است که چرخه عمر یک تعیین کننده مهم در تصمیمات بسیاری از شرکتهای است (کوپین و کامرون ۱۹۸۳؛ اسمیت، میچل و سامر ۱۹۸۵، لستر و پارنل ۱۹۹۹، لستر، پارنل، کرنندال و منفی ۲۰۰۸). از آنجا که رفتار سازمانی در مراحل چرخه عمر تغییر می کند، انتظار می رود رفتار گزارش دهی مالی نیز با مراحل چرخه عمر سازمانی تغییر کند. با توجه به موارد مذکور، این پژوهش خواهان پاسخ به این سوال است که "آیا محافظه کاری در شرکتهای در بالغ نسبت به شرکتهای در حال رشد بیشتر است؟"

۲. مبانی نظری

۱.۲. محافظه کاری

محافظه کاری به عنوان یکی از عوامل موثر بر رویه های حسابداری در طول تاریخ همواره مورد توجه صاحب نظران بوده است و به همین دلیل تحقیقات زیادی نیز در داخل و خارج از کشور در این زمینه انجام شده است. یکی از مواردی که در این تضاد و ناهماهنگی توجه محققان را به خود جلب نموده، محافظه کاری در حسابداری است، زیرا محافظه کاری قابلیت اتکای اطلاعات حسابداری را بهبود می بخشد، ولی احتمالا مربوط بودن اطلاعات را برای تصمیم گیری کاهش می دهد. به همین دلیل محققان